

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**آراء وحدت رویه هیات عمومی
دیوان عالی کشور کاربردی
بر اساس قوانین کیفری**

تدوین:

میثم مختارزاده

انتشارات چتر دانش

۱۳۹۴

سرشناسه	مختارزاده، میثم، ۱۳۶۰ -
عنوان قراردادی	ایران- قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	آراء وحدت رویه هیات عمومی دیوان عالی کشور کاربردی بر اساس قوانین کیفری؛ تدوین میثم مختارزاده.
مشخصات نشر	تهران: جتر دانش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۵۹ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۱۳-۰
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	کتابنامه: ص ۱۵۸.
موضوع	رویه قضایی -- ایران
موضوع	حقوق جزا -- ایران
رده بندی کنگره	۱۳۹۴ ۳۷۱۴ KM۴۴۰
رده بندی دیویی	۳۴۹/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۴۶۷۹۸

نام کتاب	آراء وحدت رویه هیات عمومی دیوان عالی کشور کاربردی بر اساس قوانین کیفری
ناشر	جتر دانش
تدوین	میثم مختارزاده
صفحه آرای	شهرام خلخالی
نوبت و سال چاپ	اول - ۱۳۹۴
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۰۱۳-۰
قیمت	۷۵۰۰ تومان

مرکز بخش: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - کوچه نوروز - بلاک ۱۳

تلفن مرکز بخش: ۶۶۴۷۸۹۱۵ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۸۹۰۵۹

پست الکترونیک: nashr.chatre@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

فهرست

فهرست موضوعی.....	۶
آراء وحدت رویه مرتبط با قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲.....	۱۴
آراء وحدت رویه مرتبط با قانون تعزیرات ۱۳۷۵.....	۵۸
آراء وحدت رویه مرتبط با قوانین مشرفه جزایی.....	۸۲
آراء وحدت رویه مرتبط با قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲.....	۱۲۰
منابع.....	۱۵۸

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از برطرف‌دارترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تفسیر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتردانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

آراء وحدت رویه کیفری

سرآغاز

در سیستم قضایی گاهی دیده می‌شود که شعبه‌ای از دادگاه‌ها در خصوص موضوعی براساس ماده قانونی رأی صادر می‌کند که این رأی با رأی که از شعبه دیگر در مورد موضوع مشابه صادر شده متفاوت است و برداشت این شعب از موضوع واحد مختلف می‌باشد در چنین مواردی قانونگذار پیش‌بینی کرده که هیأت عمومی دیوانعالی کشور پس از بررسی موضوع و ماده قانونی نظر اکثریت این هیأت را به عنوان یک رأی وحدت رویه اعلام نماید و در واقع ایجاد وحدت رویه قضایی یکی از وظایف دیوانعالی کشور است که در اصل ۱۶۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به آن اشاره شده است. مقتن در ماده ۴۷۱ قانون جدید آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ از چگونگی ایجاد وحدت رویه قضایی، سخن گفته و نحوه درخواست و صدور آن را تبیین نموده است.^۱ آراء وحدت رویه قضایی^۲ از جمله قوانین تفسیری است که از قوانین دیگر رفع ابهام می‌کند و قانون جدید محسوب نمی‌شود.

با این تفسیر مجموعه حاضر که شامل آراء وحدت رویه کیفری پرکاربرد می‌باشد، می‌تواند مورد استفاده دانشجویان و فارغ‌التحصیلان حقوق در آزمون‌های حقوقی و همچنین وکلا، قضات و اساتید محترم حقوق جزا و سایر علاقمندان به این رشته از حقوق، قرار گیرد. در پایان بر خود لازم می‌دانم مراتب قدردانی و تشکر خود را به اساتید دوران تحصیل در دانشگاه تهران، دانشگاه علامه طباطبائی و همکاران بر تلاش در مؤسسه جتر دانش تقدیم نمایم و از همسرم خانم زهره تک دهقان کارشناس ارشد جزا و جرم شناسی و وکیل دادگستری که اینجانب را در طول نگارش این مجموعه باری رساند کمال تشکر را دارم.

میثم مختار زاده - شهر بورماه ۱۳۹۴

۱. ماده ۴۷۱ قانون جدید آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، «هرگاه از شعب مختلف دیوان عالی کشور یا دادگاه‌ها نسبت به موارد مشابه، اعم از حقوقی، کیفری و امور حسبی، با استنباط متفاوت از قوانین، آراء مختلفی صادر شود، رئیس دیوان عالی کشور یا دادستان کل کشور، به هر طریق که اتمام شوند، مکلفند نظر هیأت عمومی دیوان عالی کشور را به منظور ایجاد وحدت رویه درخواست کنند. هر یک از قضات شعب دیوان عالی کشور یا دادگاه‌ها یا دادستان‌ها یا وکلای دادگستری می‌توانند با ذکر دلیل از طریق رئیس دیوان عالی کشور یا دادستان کل کشور، نظر هیأت عمومی را درباره موضوع درخواست کنند. هیأت عمومی دیوان عالی کشور بدریاست رئیس دیوان عالی یا معاون وی و با حضور دادستان کل کشور یا نماینده او و حداقل سه چهارم رؤسا و مستشاران و اعضا، معاون تمام شعب تشکیل می‌شود تا موضوع مورد اختلاف را بررسی و نسبت به آن اتخاذ تصمیم کنند. رأی اکثریت در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه‌ها و سایر مراجع، اعم از قضائی و غیر آن لازم‌الانفاذ است. اما نسبت به رأی قطعی شده می‌اثر است. در صورتی که رأی، اجراء نشده یا در حال اجراء باشد و مطابق رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور، عمل انتسابی جرم شناخته نشود یا رأی به جهاتی مساعد به حاکم محکوم علیه باشد، رأی هیأت عمومی نسبت به آراء مذکور قابل تفسیر است و مطابق مقررات قانون مجازات اسلامی عمل می‌شود»

۲. آراء وحدت رویه قضایی طبق ماده ۴۷۲ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ فقط به موجب قانون در رأی وحدت رویه مؤخر قابل تغییر هستند.